

Consiliul pentru Standarde Ocupaționale și Atestare
Unitatea de Cercetare și Servicii Tehnice

STANDARD OCUPATIONAL

**Ocupația: Asistent social prevenirea abandonului și
reintegrare**

Domeniul: Sănătate și asistență socială

București 1999

Unitatea pilot:

Salvați Copiii

Coordonator proiect standard ocupațional:

Loredana Ilie

Membrii echipei de redactare a standardului ocupațional:

Corina Atanasiu, coordonator program, Fundația Norsk Nordhjelp

Raluca Slămnescu, coordonator program, Salvați Copiii

Referenți de specialitate:

Dana Sima - Costin, cercetător științific, ICCV

Corina Cace, cercetător, INCSDMPS

Standard aprobat COSA la data de 07-01-1999

Cod COSA: V - 200

© copyright 1999, COSA - U.C.S.T.

Toate drepturile asupra acestui document sunt rezervate.

Acesta nu poate fi reprodus parțial sau integral, nu poate fi folosit sau citat în alte lucrări fara acordul COSA.

Asistent social prevenirea abandonului și reintegrare

UNITĂȚILE DE COMPETENȚĂ

<i>Domeniile de competență</i>	<i>Unitățile de competență</i>
Administrație	Întocmirea dosarului de caz Susținerea dosarului de caz în fața decidentului principal
Competențe generale la locul de muncă	Comunicarea interactivă Comunicarea interpersonală Definirea noțiunii de copii în situație de risc Organizarea lucrului în echipa pluridisciplinară Planificarea activităților specifice
Consiliere	Consilierea familiei naturale (în cazul în care copilul se află în instituție) Consilierea familiilor identificate a fi potențiale familii de Consilierea familiilor în situație de risc de a-și abandona copilul Contactarea instituțiilor în care se află copii în situații de risc
Evaluare	Evaluarea copilului în situație de risc Evaluarea familiei naturale Evaluarea familiei potențiale de plasament sau adopție

Întocmirea dosarului de caz

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Culegerea informațiilor necesare întocmirii dosarului	1.1. Datele și informațiile necesare întocmirii dosarului sunt culese din surse reale și credibile. 1.2. Întocmirea unui dosar de adopție relevant este realizată pe baza unei culegeri permanente de date din cât mai multe surse posibile. 1.3. Datele sunt culese eficient avându-se în vedere o ierarhizare a surselor (în funcție de credibilitatea lor).
2. Structurarea informațiilor culese	2.1. Dinamizarea procesului de întocmire a dosarului se realizează printr-o structurare eficientă a informațiilor pe trei capitole: copil, familie naturală, soluții. 2.2. Informațiile culese sunt structurate pe baza opiniilor exprimate de specialiștii cu care asistentul social colaborează în soluționarea cazului.
3. Analizarea informațiilor	3.1. Informațiile sunt analizate cu atenție pentru a evidenția corect categoria de risc în care se află copilul. 3.2. Este urmărită elaborarea unei analize detaliate și obiective a datelor structurate în cadrul echipei multidisciplinare. 3.3. Informațiile sunt analizate în timp real în vederea respectării termenelor propuse pentru rezolvarea cazului.
4. Întocmirea dosarului de caz	4.1. Dosarul de caz este întocmit în funcție de cerințele Comisiei pentru Protecția Copilului. 4.2. Întocmirea detaliată a dosarului de caz este realizată în urma analizei datelor avute la dispoziție. 4.3. Dosarul de caz este întocmit cu obiectivitate permițând o cunoaștere corectă a situației de criză.
5. Redactarea raportului final	5.1. Raportul final este redactat utilizându-se un limbaj clar de specialitate. 5.2. Raportul final este redactat cu operativitate în vederea soluționării într-un timp mai scurt a cazului. 5.3. Raportul este redactat succint pentru o familiarizare rapidă a

Gama de variabile

Informații cu privire la:

categoria de risc în care este cuprins copilul;
profilul dezvoltării socio-psiho-fizice a copilului;
profilul familiei naturale;
caracteristici ale unei familii optime de plasament.
relațiile copilului cu familia naturală și familia lărgită;
locuința, vecinătatea familiei.

Surse posibile de informare:

specialiștii din maternități, secții de pediatrie, leagăne, case de copii, centre de primire, cămine spital, centre de reeducare, policlinici, dispensarele la care copiii sunt arondați;
vecinătatea familiei naturale sau a familiei lărgite;
locul de muncă al părinților.

Specialiștii contactați de asistentul social pentru a face parte din echipa multidisciplinară sunt:

psiholog;
asistentul social;
medic și asistent medical;
educator;
supraveghetori;
psiho-pedagogi.

Categorii de risc:

copii din familii sărace;
copii din familii cu probleme economice, de sănătate, de comportament;
copii din familii destrămate sau în pericol de a se destrăma;
copii din instituții de ocrotire;

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

de psihologia copilului și a familiei;
juridice, privind protecția copilului și a familiei;
medicale.

Capacități:

de analiză, sinteză și abstractizare;
de surprindere și redare a esențialului;
de identificare a surselor optime;

La evaluare se vor urmări:

eficiența în a exploata la maximum sursele pe care le alege pentru a se informa;
capacitatea de a evalua corect informațiile pe care le obține de la specialiștii din diverse instituții;
abilitatea de a identifica informațiile relevante pentru dosarul de caz;
gradul de corelare a structurii dosarului de caz cu cerințele comisiei.

—

Susținerea dosarului de caz în fața decidentului principal

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Programarea prezentării cazului în comisie	1.1. Prezentarea dosarului este programată de comun acord cu membrii comisiei. 1.2. Momentul prezentării cazului în fața comisiei este stabilit pe baza unei programări flexibile ce permite deplasarea în timp a termenului fixat în funcție de dinamica evenimentelor.
2. Prezentarea cazului	2.1. În cadrul Comisiei cazul este prezentat clar și succint evidențiindu-se aspectele pozitive și negative ale situației existente. 2.2. Cazul este prezentat utilizând modalități diverse de comunicare.
3. Susținerea dosarului de caz	3.1. Dosarul este susținut permanent pe perioada prezentării cazului prin atitudinea și modul de interpretare a datelor. 3.2. Dosarul prezentat este susținut pe baza recomandărilor considerate ca fiind acceptabile în rezolvarea cazului. 3.3. Dosarul prezentat Comisiei este susținut cu obiectivitate.
4. Formularea recomandărilor privind rezolvarea cazului	4.1. Recomandările sunt formulate clar utilizând un limbaj de specialitate. 4.2. Recomandările sunt formulate cu promptitudine imediat după prezentarea succintă a cazului. 4.3. Soluțiile sunt formulate adecvat particularităților cazului, respectând

Gama de variabile

Prezentarea dosarului de caz este:

scrisă;

orală.

Recomandările:

scrise;

orale.

Soluțiile pot fi:

întoarcerea copilului în familia naturală;

încredințarea copilului unei familii, unei persoane sau unei organism privat autorizat;

plasamentul copilului la o persoană, la o familie sau la serviciul public specializat, la un organism privat;

plasamentul copilului într-o familie asistată.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

juridice;

privind rezolvarea unor cazuri relativ similare;

Capacități, abilități:

comunicarea verbală și non-verbală;

capacitate de convingere;

capacitate de decizie imediată;

abilitatea de a reda, în mod clar și succint, esențialul.

La evaluare se va urmări:

oportunitatea datei susținerii dosarului de caz;

exprimarea clară, precisă;

capacitatea de a evidenția, în prezentarea cazului, acele elemente esențiale pentru înțelegerea și aprecierea sa corectă;

deprinderi de utilizare a limbajului de specialitate;

abilitatea de a formula recomandări și argumente de susținere a acestora.

Comunicarea interactivă

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Participarea la discuții pe teme profesionale	<p>1.1. Discuțiile pe teme profesionale sunt dinamizate printr-o participare activă.</p> <p>1.2. Discuțiile sunt conduse permanent și orientate în vederea realizării scopului propus.</p> <p>1.3. Participarea la discuții este realizată cu promptitudine în urma unor prealabile documentări asupra unor cazuri asemănătoare.</p>
2. Transmiterea și primirea	<p>2.1. Informațiile sunt transmise periodic membrilor echipei de lucru și / sau autorității tutelare.</p> <p>2.2. Informațiile sunt transmise clar folosind limbajul specific.</p> <p>2.3. Informațiile sunt transmise și primite la timp respectând termenele propuse.</p> <p>2.4. Informațiile sunt transmise și primite detaliat sau succint în funcție de etapele de lucru.</p> <p>2.5. Informațiile sunt transmise pe baza unor date reale și verificabile, în forma cerută de etapa de lucru.</p>

Gama de variabile

Informațiile pot fi transmise /primite:

oral;

scris, sub formă de raport.

Rapoartele pot fi:

de vizită;

de consiliere;

al veniturilor;

psih-social.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele pot fi:

privind cazurile relativ similare întâlnite și soluționate;

de specialitate (juridice, medicale, de psihologie).

Capacități:

de comunicare;

abilitate de lucru în echipă;

de analiză și sinteză;

de a surprinde esențialul și de a-l reda într-un mod clar și distinct;

de convingere.

La evaluare se vor urmări:

Capacitatea de a susține activ dialoguri profesionale cu persoanele cu care interacționează în vederea rezolvării cazului de adopție;

Abilitatea de orienta discuțiile exclusiv pe scopul pe care și la propus anterior întâlnirii;

Eficiența în alegerea surselor de documentare utilizate în fundamentarea și argumentarea cazului;

Abilitatea de a transmite prompt informațiile ce-i sunt solicitate;

—

Comunicarea interpersonală

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Evaluarea interlocutorului	1.1. Interlocutorul este evaluat pe baza abilităților de comunicare verbală și nonverbală. 1.2. Interlocutorul este evaluat cu rapiditate și într-un mod obiectiv.
2. Stabilirea modului de comunicare	1.3. Evaluare interlocutorului este realizată într-un mediu netensionat. 2.1. Modul de comunicare este stabilit în funcție de stadiul atins în rezolvarea cazului. 2.2. Modul de comunicare este stabilit în raport cu caracteristicile psiho-fizice ale subiecților.
3. Transmiterea informațiilor	2.3. Modul de comunicare este stabilit clar, conform uzanțelor. 3.1. Informațiile sunt transmise periodic, în diferite etape ale procesului de adopție. 3.2. Informațiile sunt transmise într-un timp optim în vederea dinamizării întregului proces. 3.3. Informațiile sunt transmise clar, ținându-se seama în limbajul folosit de pregătirea profesională și vârsta subiecților. 3.4. Informațiile sunt transmise pe baza unor date reale și verificabile. 3.5. Informațiile sunt transmise succint sau detaliat, în funcție de dorințele clientului.

Gama de variabile

Mediul:

netensionat - locul în care subiectul trăiește, se dezvoltă, nu-l face să se simtă stânjenit, îi asigură sentimentul de siguranță, ales de subiect;

tensionat - biroul autorității tutelare sau un alt spațiu în care subiectul nu se simte destins.

Modul de comunicare:

oral - prin telefon - ex.: prima vizită este anunțată telefonic; întâlniri; vizite;

scris - înștiințări cu privire la mersul anchetei.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințele pot fi:

psihologice;

sociologice.

Capacități:

de comunicare verbală și nonverbală;

empatie;

de a lucra în condiții neconvenționale;

de convingere;

Atitudini:

pozitivă;

deschisă.

La evaluare se vor urmări:

Abilitatea de a <citi> interlocutorul, cu alte cuvinte abilitatea de a-și forma un punct de vedere asupra caracteristicilor personalității interlocutorilor;

Abilitatea de a alege mediul optim astfel încât acesta să-i ofere posibilități complexe și multiple de a observa interlocutorul;

Abilitatea de a crea el însuși situații care să-l oblige pe interlocutor să acționeze în mod cu totul și cu totul firesc;

Abordarea unui mod de comunicare adecvat atât interlocutorului cât și situației în care comunicarea are loc;

—

Definirea noțiunii de copii în situație de risc

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Identificarea cauzelor care duc la situația de risc	1.1. Cauzele sunt identificate cu promptitudine ținând cont de prevederile legislației în vigoare. 1.2. Cauza unică sau complexul de cauze care au determinat apariția situației de risc sunt identificate corect pe baza informațiilor deținute și a înțelegerii contextului socio-politic românesc.
2. Stabilirea unor categorii de copii aflați în situație de risc	2.1. Aceste categorii sunt stabilite pe baza constatării unor anumite caracteristici relativ comune. 2.2. Categoriile de copii aflați în situații de risc sunt stabilite cu atenție având în vedere faptul că nu există cazuri identice, ci relativ similare în scopul soluționării eficiente a cazului. 2.3. Categoriile sunt stabilite corect în urma analizării informațiilor deținute în vederea sublinierii particularităților cazului.
3. Identificarea soluțiilor posibile pentru diferitele situații de risc în care se poate afla un copil	3.1. Soluțiile sunt identificate rapid în urma analizei bazei de date și a opiniilor exprimate de membrii echipei pluridisciplinare. 3.2. Soluțiile nu sunt imuabile, ele sunt identificate cu atenție și reformulate la nevoie în funcție de datele de care se dispune.

Gama de variabile

Cauze care conduc la situația de risc:

cauze economice;

cauze social - politice;

cauze de sănătate (fizică, mentală);

situații greu de anticipat (decesul ambilor părinți, accidente, etc.)

Situația de risc:

abandon;

părăsirea domiciliului;

schimbări grave în personalitatea copilului;

infecțare HIV/SIDA, ș.a.

Categorii de risc:

copii din familii sărace;

copii din familii cu probleme economice, de sănătate, de comportament;

copii din familii destrămate sau în pericol de a se destrăma;

copii din instituții de ocrotire;

Soluții:

reintegrarea familială;

plasamentul cu variantele sale;

încredințarea cu variantele sale;

adoapția națională sau internațională.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

- psihologie, sociologie, politică, economie.

Capacități, aptitudini:

de analiză și sinteză;

spirit de observație;

realism și obiectivism;

La evaluare se vor urmări:

capacitatea de a surprinde esențialul;

capacitate de a defini corect principalele cauze și manifestări ale acestora pentru diferitele categorii de risc;

preocuparea pentru îmbunătățirea permanentă a muncii;

gradul de realism și adecvarea soluțiilor;

creativitatea, imaginația.

—

Organizarea lucrului în echipa pluridisciplinară

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Identificarea membrilor echipei	1.1. Membrii echipei sunt identificați în funcție de particularitățile cazului. 1.2. Membrii echipei sunt identificați pe baza listelor cu specialiștii colaboratori existente în sediu. 1.3. Membrii echipei sunt identificați într-un mod corect, dând dovadă de
2. Stabilirea obiectivelor	2.1. Obiectivele sunt stabilite pe baza opiniilor înregistrate în cadrul întâlnirilor cu membrii echipei cu privire la complexitatea cazului. 2.2. Obiectivele sunt stabilite clar, putând fi identificate metodele de lucru aplicate și termenele de finalizare a lor. 2.3. Obiectivele sunt stabilite cu promptitudine, imediat după studierea cazului.
3. Întocmirea programului de întâlnire	3.1. Programul de întâlniri este întocmit de comun acord / în colaborare cu membrii echipei. 3.2. Programul de întâlniri este întocmit într-o formă flexibilă, putând fi completat sau modificat. 3.3. Programul de întâlniri este întocmit în funcție de particularitățile cazului.
4. Facilitarea schimbului de informații	4.1. Schimbul de informații este facilitat prin menținerea unei legături permanente între autoritatea tutelară și echipa multidisciplinară. 4.2. Schimbul de informații este facilitat prin transmiterea datelor într-un timp optim. 4.3. Schimbul de informații este facilitat prin transmiterea unor date reale și verificabile. 4.4. Schimbul de informații este facilitat prin comunicarea lor într-o formă clară, accesibilă.

Gama de variabile

Membrii echipei:

jurist;

medic;

psiholog;

sociolog.

- consilier școlar;

Particularitățile cazului:

rezolvare operativă, prin coerența programelor, claritatea datelor, etc.

stagnare sau eșec, datorat lipsei de organizare și comunicare.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

de specialitate.

Capacități, abilități:

de comunicare;

de decizie imediată;

organizatorică;

de analiză, sinteză, abstractizare.

de a lucra în echipă;

Atitudini:

pozitivă;

imparțială.

- receptivă, operativă.

La evaluare se vor urmări:

Capacitatea de a selecta din potențialii specialiști pe aceia cu care poate lucra cel mai bine dat fiind locul unde aceștia își desfășoară activitatea cotidiană;

Abilitatea de a stabili în mod corespunzător obiectivele și de a putea să stabilească pentru fiecare dintre cele mai adecvate metode de evaluare;

Gradul de realism cu care stabilește graficul întâlnirilor;

Gradul de dinamism pe care îl impune întâlnirilor de lucru;

Adecvarea programului întâlnirilor la particularitățile cazului (eventualitatea unor analize complementare);

Capacitatea de a se face pe deplin înțeles în procesul de comunicare.

—

Planificarea activităților specifice

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Stabilirea activităților	1.1. Activitățile sunt stabilite detaliat după studierea aprofundată a cazului preluat. 1.2. Activitățile sunt stabilite în funcție de particularitățile cazului. 1.3. Activitățile sunt stabilite în colaborare cu familia naturală, instituție, familia de plasament și copil (alte persoane implicate).
2. Întocmirea programului de derulare a activității	2.1. Programul este întocmit în concordanță cu termenele obiectivelor propuse. 2.2. Programul este întocmit în funcție de disponibilitatea specialiștilor și a membrilor familiei naturale. 2.3. Programul este întocmit în timp util pentru a putea rezolva optim
3. Evaluarea și modificarea	3.1. Programul este evaluat prin verificarea în timp a concordanței între termenele propuse și momentele concrete de realizare a activităților. 3.2. Programul este modificat în funcție de situațiile neprevăzute care impun acest lucru. 3.3. Programul este modificat urmărindu-se respectarea termenului de final propus.

Gama de variabile

Situații neprevăzute:

schimbarea deciziilor care se iau în cadrul familiei naturale;
tensiuni între specialiștii din instituție și cei din componența echipei multidisciplinare;
modificarea neprevăzută a componenței echipei multidisciplinare;
dificultăți în întocmirea programului;
imposibilitatea evaluării;
disensiuni între instituția în care se află copilul și asistentul social care urmărește reintegrarea familială a copilului.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

date privind cazul, ceea ce certifică o cunoaștere aprofundată a acestuia;
de specialitate.

Capacități:

de a-și organiza și programa munca;
de decizie și de a-și asuma deciziile;
de analiză, sinteză și abstractizare.

La evaluare se vor urmări:

Capacitatea de a identifica pașii absolut esențiali ce trebuie parcurși în rezolvarea cazului;
Abilitatea de a asigura ca obiectivele propuse să se poată realiza prin modalitățile cele mai eficiente;
Capacitatea de a formula obiective pertinente;
Posibilitatea de a se încadra în limita de timp stabilă inițial;
- Realismul asistentului social în stabilirea programului de rezolvare a cazului.

Consilierea familiei naturale (în cazul în care copilul se află în instituție)

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Îndrumarea familiei pentru obținerea serviciilor sociale.	1.1. Familia este efectiv îndrumată în cadrul întâlnirilor să apeleze la programele speciale prin care sunt oferite serviciile sociale necesare ieșirii din situațiile de risc. 1.2. În funcție de particularitățile cazului se urmărește o îndrumare atentă și corectă spre serviciile sociale necesare depășirii momentului de criză. 1.3. Familia este îndrumată eficient, în funcție de specificul situației de criză în vederea obținerii și completării în timp real a formularelor necesare obținerii ajutoarelor sociale.
2. Oferirea de recomandări pentru depășirea momentelor de impas.	2.1. Recomandările sunt oferite adecvat la situația de criză pe care o traversează familia. 2.2. Recomandările sunt oferite cu promptitudine ori de câte ori familia solicită acest lucru. 2.3. Sunt oferite recomandări adecvate rezolvării optime a cazului urmărit în funcție de evoluția cazului.
3. Informarea familiei cu privire la alte alternativele familiale.	3.1. Informațiile oferite de asistentul social sunt detaliate și la obiect. 3.2. Informațiile cu privire la alternativele familiale posibile sunt compatibile cu particularitățile cazului. 3.3. Familia este informată periodic privind posibilitățile pentru care poate opta în funcție de situațiile nou create. 3.4. Sunt oferite informații oportune în vederea dinamizării procesului de soluționare a cazului.

Gama de variabile

Serviciile sociale pot fi oferite de:

primăriei;

organizații neguvernamentale.

Serviciile sociale care pot fi oferite sunt:

ajutor material suplimentar (cantine sociale, haine, alimente, rechizite, etc.);

sprijin financiar suplimentar;

plata unor servicii: taxe de înscriere la creșă / grădiniță; plata integrală / parțială a cheltuielilor de întreținere a locuinței și altele.

Pentru soluționarea crizelor, membrul familiei însoțit de asistentul social, se pot adresa:

oficiilor de plasament a forțelor de muncă;

comisiilor de evaluare a gradului de handicap (pentru evaluare corectă, pentru obținerea de gratuități, etc.);

centrelor de calificare și recalificare a forței de muncă;

instituțiilor de ocrotire de tip: cămin-spital, cămin pentru bătrâni, etc.

Particularitățile cazului

copii cu handicap (fizic, psihic);

copii cu cerințe educaționale speciale;

copii bolnavi;

tipul familiei naturale: monoparentală, dezorganizată, marcată de vicii (alcoolism, prostituție, violență

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

- juridice privind protecția copilului și a familiei;

- privind serviciile sociale disponibile la acel moment pentru familiile și copiii în situații de risc;

Aptitudini, deprinderi:

empatie în comunicarea cu familia;

capacitatea de surprinde și descrie situația de criză cu care se confruntă familia;

capacitatea de comunicare verbală și non-verbală pe tot procesul consilierii.

La evaluare se vor urmări:

eficiența comunicării cu familia;

abilitatea de a găsi și sugera soluții familiei consiliate;

eficiența în a identifica serviciile sociale oferite de primărie și ONG-uri adecvate cazului în discuție;

abilitatea de a adapta informațiile transmise la nivelul de înțelegere al familiei;

preocuparea permanentă pentru documentare referitoare la servicii, programe, formalități.

—

Consilierea familiilor identificate a fi potențiale familii de plasament

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Informarea familiei privind cadrul legal	1.1. Informațiile privind legislația în vigoare sunt oferite familiei într-o formă clară și concisă. 1.2. Informațiile relevante sunt oferite familiei într-un limbaj accesibil pregătirii și nivelului de înțelegere al acesteia. 1.3. Sunt prezentate informații reale și verificabile privind cadrul legal ori de câte ori se impune acest lucru.
2. Informarea familiei privind drepturile și obligațiile acesteia	2.1. Sunt prezentate familiei informații detaliate cu privire la drepturile și obligațiile acesteia pe baza prevederilor existente în lege. 2.2. Informațiile oferite familiei sunt exacte și verificabile. 2.3. Sunt oferite părinților materiale informative scrise sau informații verbale în vederea formării lor ca părinți <profesioniști>.
3. Evaluarea integrării socio-familiale a copilului în noua familie	3.1. Evaluarea integrării socio-familiale este realizată într-un mod obiectiv, pe baza datelor relevante, oportune și exacte deținute de asistentul social. 3.2. Este realizată o evaluare continuă pentru a permite elaborarea unor concluzii corective la timpul potrivit. 3.3. Integrarea socio-familială este evaluată cu exactitate permițând o

Gama de variabile

Informațiile oferite familiei de plasament:
cu privire la protecția prin lege a copilului în dificultate;
cu privire la avantajele de ordin material și moral ce revin familiilor de plasament;
Materiale informative (elaborate de primării sau O.N.G.-uri):
broșuri;
pliante;
ghiduri;
buletine informative.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:
juridice privind protecția copilului;
despre psihologia cuplului;
despre oferta de servicii din partea ONG-urilor și a primăriilor;

Aptitudini, priceperi:
empatie;
capacitatea de a caracteriza realist și obiectiv familia de plasament în contextul discuțiilor formale sau non-formale;
capacitatea adaptării comunicării la nivelul de înțelegere al familiei.

La evaluare se vor urmări:
eficiența în stabilirea întâlnirilor;
abilitatea de a descoperi și utiliza surse de informare suplimentare referitoare atât la caracteristicile familiei de plasament cât și la serviciile de formare a familiilor de plasament oferite de diverse organizații
calitatea relațiilor pe care le stabilește cu familia de plasament și cu copilul în cadrul familiei de plasament.

Consilierea familiilor în situație de risc de a-și abandona copilul

Descrierea unității

Unitatea se referă la competențele necesare asistentului social pentru a consilia familia cu privire la problemele de ordin psihologic, social și juridic pe care le poate ridica abandonul copilului atât pentru copil, cât și pentru familie, precum și cu privire la conflictele sau situațiile dificile din sânul familiei, care ar putea duce la situația de abandon.

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Analiza comună a cauzelor care au dus la situații de risc	1.1.În urma întâlnirilor este elaborată o analiză aprofundată a cauzelor ce au dus la apariția crizei. 1.2.Analiza motivelor determinante în apariția situațiilor de risc este realizată cu atenție pe baza informațiilor culese și primite de asistentul social. 1.3. Cauzele sunt analizate cu obiectivitate pentru a permite o interpretare corectă a situației existente. 1.4. Cauzele sunt analizate eficient pentru stabilirea unor ipoteze juste necesare rezolvării cazului.
2. Responsabilizarea familiei pentru ocrotirea copilului	2.1.Familiei îi sunt prezentate corect efectele înregistrate frecvent în cazurile de abandon. 2.2.Sunt evidențiate dimensiunile concrete și reale specifice situațiilor care pot duce la abandon. 2.3.Familiei îi sunt prezentate obiectiv cazuri limită în care se produce abandonul. 2.4. Sunt comparate cazuri limită în care se produce abandonul cu situația dată și se evidențiază posibilitățile de soluționare a cazului.
3. Alegerea soluției adecvate pentru depășirea situației de risc.	3.1.Soluția optimă stabilită de comun acord cu familia este elaborată în funcție de concluziile finale și recomandările asistentului social. 3.2.Alegerea soluției este flexibilă, în sensul că ea poate suferi modificări în funcție de situațiile noi ce apar

Gama de variabile

Cauze care conduc la situația de risc:

cauze economice;
cauze social - politice;
cauze de sănătate (fizică, mentală);
situații greu de anticipat (decesul ambilor părinți, accidente, etc.)

Efectele posibile ale abandonului:

de ordin psihologic: tulburări de personalitate, devianță comportamentală, carențe afective, retard mintal;
de ordin social: delicvență juvenilă, abandon școlar;
de ordin fizic: tulburări de creștere, îmbolnăviri.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

juridice, privind procedurile de abandon, diverse probleme de ordin juridic cu care familia se confruntă;
de psihologia copilului, psiho-sociale;

Aptitudini, deprinderi:

persuasivitate;
capacitatea de a surprinde esențialul;
capacitate de comunicare verbală și non-verbală.

La evaluare se vor urmări:

capacitatea de adaptare a limbajului la nivelul de înțelegere al familiei;
capacitatea de a sesiza dimensiunile reale ale situațiilor de risc;
abilitatea de a descoperi și utiliza surse de informare suplimentare pentru date referitoare la serviciile sociale precum și pentru date referitoare la familia în situație de risc.

Contactarea instituțiilor în care se află copii în situații de risc

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Stabilirea persoanelor de contact din aceste instituții	1.1. Persoanele contactate sunt alese în mod obiectiv ținând seama de particularitățile cazului. 1.2. Specialiștii pe care urmează să-i consulte în continuare în vederea soluționării problemelor apărute sunt stabiliți pe baza unor contacte formale și informale. 1.3. Echipa de lucru este stabilită cu promptitudine imediat după preluarea și studierea preliminară a cazului.
2. Întreține colaborarea cu aceste instituții.	2.1. Colaborarea asistentului social cu echipa multidisciplinară este întreținută permanent, accesul acestuia în instituțiile evidențiate fiind garantat. 2.2. Sunt efectuate vizite periodice sau ori de câte ori situația o impune în scopul întreținerii unei colaborări reale. 2.3. Este întreținută o colaborare armonioasă pe baza respectării orarului și a normelor de desfășurare a activității în instituție.

Gama de variabile

Instituțiile în care asistentul social poate cunoaște cazuri în situație de risc sunt:
maternități;
leagăne;
centre de primire minori;
case de copii;
cămine spital;
secții de pediatrie din spitale;
centre ale unor ONG-uri.

Specialiștii contactați de asistentul social pentru a face parte din echipa multidisciplinară sunt:
psiholog;
asistentul social;
medic și asistent medical;
educator;
supraveghetori;
psiho-pedagogi.

Ghid pentru evaluare

abilități de comunicare profesională cu specialiștii din instituții;
deprinderi de înregistrare a datelor referitoare la un caz în studiu;

La evaluare se urmărește:
capacitatea de a implica specialiștii din instituții în realizarea descrierii primare a cazului;
modul în care își stabilește vizitele (periodicitate) și felul în care respectă acest program;
capacitatea de a surprinde esențialul și de a-l transforma în informații ce urmează să fie introduse în baza de date;
puterea de convingere în situațiile de planning familial sau în acelea în care primește informația că mama vrea să abandoneze copilul în maternitate sau în secția de pediatrie.

—

Evaluarea copilului în situație de risc

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Stabilirea caracteristicilor sociale ale copilului	<p>1.1. Caracteristicile sociale sunt stabilite în acord cu raportul stabilit de juristul și sociologul echipei multidisciplinare.</p> <p>1.2. În urma întâlnirilor avute cu copilul, persoanele din anturajul său și specialiștii din echipă, asistentul social stabilește cu obiectivitate și promptitudine caracteristicile sociale ale copilului.</p> <p>1.3. Profilul social al copilului este elaborat în detaliu pe baza datelor primite și a observațiilor făcute.</p>
2. Stabilirea caracteristicilor psiho-fizice ale copilului	<p>2.1. Caracteristicile psiho-fizice ale copilului, sunt stabilite în colaborare cu medicul și psihologul din cadrul echipei multi-disciplinare.</p> <p>2.2. Caracteristicile psiho-fizice sunt stabilite corect utilizând metode specifice de evaluare.</p> <p>2.3. Caracteristicile psiho-fizice sunt stabilite clar evidențiindu-se datele relevante ce au determinat apariția situației de risc sau efectele acestora.</p>
3. Analizarea informațiilor referitoare la caracteristicile copilului	<p>3.1. Informațiile sunt analizate unitar în scopul obținerii unui tablou psiho-social cât mai corect.</p> <p>3.2. Informațiile sunt analizate exhaustiv în vederea obținerii unei evaluări corecte a copilului.</p> <p>3.3. Informațiile obținute sunt analizate cu operativitate pentru a preveni agravarea situației de risc.</p>
4. Întocmirea raportului de evaluare psiho-socială a copilului	<p>4.1. Raportul de evaluare este întocmit clar utilizându-se un limbaj de specialitate.</p> <p>4.2. Raportul este întocmit unitar urmărindu-se permanent compatibilitatea dintre caracteristicile psiho-fizice și cele sociale.</p> <p>4.3. Raportul este întocmit detaliat punându-se în evidență caracteristicile cazului.</p>

Gama de variabile

Caracteristici sociale:

starea civilă;
tipul de familie din care provine;
numărul de copii aflați în întreținerea familiei;
date referitoare la contactele copilului cu familia naturală;
vârsta;
sexul;
gradul de școlarizare;
poziția copilului în cadrul grupului de vârstă.

Caracteristici psiho-fizice:

dezvoltarea psiho-fizică;
agresivitate;
negativism;
ostilitate;
hiperactivitate;
lipsa stimulării psiho-sociale;
boli fizice sau psihice;
posibil handicap;
devianțe de comportament, personalitate.

Membrii echipei multidisciplinare:

jurist;
medic;
psiholog;
asistent social;
consilierul școlar.

Metode specifice de evaluare a copilului:

teste psihologice;
observația directă;
metoda biografică.

Situația de risc:

abandon;
părăsirea domiciliului;
schimbări grave în personalitatea copilului;
infectare HIV/SIDA, ș.a.

Particularitățile cazului

copii cu handicap (fizic, psihic);
copii cu cerințe educaționale speciale;
copii bolnavi;

tipul familiei naturale: monoparentală, dezorganizată, marcată de vicii (alcoolism, prostituție, violență

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

de psihologia copilului;
medicale;
juridice.

Capacități:

empatia;
lucrul în echipă;
adaptarea la situații neconvenționale;

La evaluare se vor urmări:

capacitatea de analiză și sinteză;
capacitatea de a forma o imagine comprehensivă asupra caracteristicilor copilului în situație de risc;
abilitatea de a descoperi identitatea copilului și sursele de aflare a acesteia atunci când ea nu se cunoaște;
eficiența în utilizarea timpului alocat realizării portretului copilului;
abilitatea de a identifica exact acele particularități ale copilului care îl plasează în situația de risc.

Evaluarea familiei naturale

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Solicitarea informațiilor privind caracteristicile socio-economice ale familiei naturale	1.1. Informațiile solicitate sunt relevante pentru scopul urmărit. 1.2. Informațiile sunt verificate prin utilizarea unor surse autorizate independente. 1.3. Informațiile solicitate sunt suficiente pentru structurarea profilului.
2. Structurarea profilului psiho-social al familiei	2.1. Profilul psiho-social al familiei este structurat cu atenție pe baza observațiilor directe și a informațiilor culese din surse indirecte. 2.2. Datele sunt structurate clar urmărindu-se evidențierea particularităților cazului. 2.3. Evaluarea psiho-socială a familiei naturale este obținută în urma unei structurări corecte și complete a datelor obținute. 2.4. Profilul psiho-social al familiei este structurat în colaborare cu psihologul din cadrul echipei multidisciplinare.
3. Analizarea capacității familiei naturale de a asigura dezvoltarea normală a copilului	3.1. Datele necesare conturării și defnirii tabloului psiho-social al familiei sunt analizate cu atenție pentru emiterea unor soluții optime. 3.2. Sunt obținute concluzii corecte în urma unei analize corecte și complete a informațiilor deținute. 3.3. Informațiile sunt analizate în detaliu, periodic pe măsura acumulării de noi date. 3.4. Analiza capacității familiei naturale de a asigura dezvoltarea normală a copilului se realizează în cadrul echipei multi-disciplinare.

Gama de variabile

Caracteristici sociale:

starea civilă a familiei naturale: cuplu legalizat sau nelegalizat;

tipul de familie: nucleară, monoparentală, destrămată, extinsă;

nivelul de trai al familiei;

gradul de ocupare al părinților;

structura familiei: numărul copiilor, bunici, alți membri.

Caracteristici psiho-fizice:

starea generală de sănătate a membrilor familiei;

boli fizice sau psihice, posibil handicap;

devianțe de comportament, personalitate la unul sau mai mulți membri din familie.

Membrii echipei multidisciplinare:

jurist;

medic;

psiholog;

asistent social;

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

de psihologia cuplului;

juridice.

Capacități, aptitudini:

empatia;

lucrul în echipă;

adaptarea la situații neconvenționale;

comunicarea verbală și non-verbală;

La evaluare se vor urmări:

capacitatea de analiză și sinteză;

capacitatea de a forma o imagine comprehensivă asupra caracteristicilor familiei naturale;

abilitatea în a identifica exact acele particularități ale familiei naturale care sunt generatoare de situații de risc;

—

Evaluarea familiei potențiale de plasament sau adopție

Descrierea unității

Unitatea se referă la competențele necesare asistentului social de a evalua capacitatea familiilor solicitante de a deveni părinți profesioniști sau adoptivi, pe baza observării unui număr de atribute dezirabile care vor duce la succesul plasamentului sau adopției. .

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Solicitarea informațiilor privind situația materială a acestora	1.1. Informațiile sunt solicitate respectându-se principiul confidențialității. 1.2. Informațiile sunt solicitate unor persoane alese cu discernământ pentru a fi credibile. 1.3. Informațiile sunt solicitate cu diplomație, verificându-se prin discuții
2. Analizarea informațiilor privind capacitatea solicitanților de a deveni părinți profesioniști sau adoptivi	3.1. Informațiile sunt analizate cu promptitudine, imediat după obținerea datelor necesare. 3.2. Informațiile sunt analizate pe baza opiniilor exprimate de membrii echipei multi-disciplinare. 3.3. Informațiile sunt analizate într-un mod obiectiv, în vederea obținerii unei evaluări corecte și imparțiale. 3.4. Informațiile sunt analizate prin compararea datelor culese cu propriile observații înregistrate.
3. Stabilirea eligibilității părinților profesioniști sau adoptivi	4.1. Eligibilitatea părinților profesioniști sau adoptivi este stabilită pe baza structurării și analizării întregului volum de date. 4.2. Eligibilitatea este stabilită în funcție de încadrarea veniturilor materiale ale familiei în limitele valorice stabilite de Comisie. 4.3. Eligibilitatea este stabilită de comun acord cu membrii echipei multi-disciplinare.

Gama de variabile

Informațiile culese se referă la:

situația materială a solicitanților;

profilul individual al solicitanților;

dacă activitățile sunt realizate împreună sau separat de către potențialii părinți;

statutul părinților potențiali în cadrul diverselor grupuri: de muncă, familia lărgită, vecinătatea, etc.

atitudine față de diverse aspecte ale vieții cotidiene: bani, hrană, sănătate, înzestrare cu bunuri a familiei, etc.

nivel educațional;

cum sunt sărbătorite evenimentele speciale;

regulile ce acționează în cadrul familiei;

rolurile speciale ale membrilor familiei potențiale;

Membrii echipei multidisciplinare:

jurist;

medic;

psiholog;

asistent social.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

de psihologia cuplului, familiei;

juridice.

Capacități, aptitudini:

lucrul în echipă;

abilitate în descoperirea surselor de informații relevante;

adaptarea la situații neconvenționale;

comunicarea verbală și non-verbală;

La evaluare se vor urmări:

capacitatea de analiză și sinteză;

capacitatea de a reda un portret cât mai apropiat de realitate al familiei de plasament sau adoptive;

capacitatea de decizie în stabilirea eligibilității familiilor.

—